

Bemærkninger til forslaget

Almindelige bemærkninger**1. Indledning**

Ved den foreslåede ændring, ophæves bestemmelserne i råstofloven vedrørende Råstofstyrelsen og Miljøstyrelsen for Råstofområdet. Formålet med at ophæve disse bestemmelser er, at muliggøre en smidigere administration af råstofområdet. Der fremsættes samtidig forslag om at ophæve de tilsvarende bestemmelser i Inatsisartutlov om ændring af Inatsisartutlov om mineralske råstoffer og aktiviteter af betydning herfor (råstofloven). Det bemærkes, at der allerede findes hjemmel til at ændre på Råstofstyrelsens opgaver og ansvar i anmærkningerne til finansloven for 2025.

Forslaget er ikke til hinder for, at styrelserne bibeholdes, eller at der oprettes nye enheder med samme formål. Styrelserne vil bare ikke længere være reguleret ved lov. En bibeholdelse af styrelserne eller en oprettelse af nye tilsvarende enheder kan eventuelt ske ved udstedelse af en bekendtgørelse, der nærmere fastlægger disse enheders opgaver og ansvar. Hvorvidt styrelserne eller tilsvarende enheder skal forestå en del af administrationen af råstofområdet, bestemmes af Formanden for Naalakkersuisut jf. Inatsisartutlov om Inatsisartut og Naalakkersuisut § 23, stk. 1.

Da man ønsker at bibeholde muligheden for at påklage afgørelser på natur- og miljøområdet, foreslås det, at Naalakkersuisut forpligtes til at fastsætte bestemmelser om adgang til at påklage afgørelser vedrørende natur-og miljøforhold.

Endelig bibeholdes princippet om en samlet myndighedsbehandling (one door-princippet). I stedet for en ved lov udpeget myndighed, foreslås det, at Naalakkersuisut udpeger en enhed, der varetager den administrative kommunikation vedrørende råstofområdet i forhold til rettighedshavere og andre omfattet af Inatsisartutloven.

2. Hovedpunkter i forslaget

Efter forslaget ophæves bestemmelserne i råstofloven vedrørende Råstofstyrelsen og Miljøstyrelsen for Råstofområdet. Og der sikres fortsat mulighed for at påklage afgørelser vedrørende natur og miljø.

Opbygningen af administrationen af råstofområdet er i dag reguleret på lovniveau. Det er således et krav, efter både råstofloven og Inatsisartutlov om mineralaktiviteter, at visse opgaver varetages af henholdsvis Råstofstyrelsen og Miljøstyrelsen for Råstofområdet.

Inatsisartutlovens bestemmelser om de 2 styrelser er en videreførelse af de bestemmelser, der blev indsat i råstofloven ved en ændringslov i 2012 (Inatsisartutlov nr. 26 af 18. december 2023), og havde til formål at udskille den daglige administration og sagsbehandling vedrørende sager om miljøforhold på råstofområdet.

Efter forslaget fra 2012, godkender Naalakkersuisut aktiviteter, der kan få væsentlig indvirkning på samfundet eller miljøet, og styrelserne kan træffe afgørelser vedrørende mindre indgribende aktiviteter. Dette princip understøttes af muligheden for at påklage afgørelser truffet af en styrelse, til Naalakkersuisut.

Det er et mål for Naalakkersuisut at begrænse administrative byrder og bringe sagsbehandlingstiden på råstofområdet ned. Og det har vist sig, at administrationens opbygning, med en opdeling af opgaver mellem departementer og styrelser, i flere tilfælde, resulterer i unødvendigt tunge sagsgange. Det findes derfor hensigtsmæssigt at henlægge alle dele af sagsbehandlingen til en enkelt enhed. Dog således, at administration og sagsbehandling vedrørende sager om miljøforhold stadig holdes adskilt fra administration og sagsbehandling vedrørende meddelelse af tilladelser og godkendelser. Endvidere bibeholdes princippet om, at vurderinger og afgørelser vedrørende natur- og miljøforhold baseres på vurderinger og udkast til afgørelser fra 1 eller flere videnskabelige og uafhængige institutioner.

I det omfang styrelserne nedlægges og afgørelseskompetencen overføres til et departement, mistes den administrative klageadgang til Naalakkersuisut. Hvad angår afgørelser, der hidtil er blevet truffet af Råstofstyrelsen vedrørende tilladelser og godkendelser, findes det uproblematisk at fjerne denne klageadgang, da erfaringen viser, at det primært er ansøgere og rettighedshavere efter tilladelser omfattet af Inatsisartutloven, der benytter denne klageadgang, og disse vil stadig have mulighed for at bede Naalakkersuisut om at genoptage behandlingen af en afgørelse.

Hvad angår natur- og miljøforhold, forholder det sig dog en smule anderledes, idet andre klageberettigede end ansøgere og rettighedshavere kan have interesse i at påklage en afgørelse. Det foreslås derfor, at Naalakkersuisut forpligtes til at fastsætte bestemmelser, der sikrer muligheden for at påklage afgørelser omfattet af Inatsisartutloven vedrørende natur- og miljøforhold.

3. Økonomiske og administrative konsekvenser for det offentlige

Forslaget forventes at kunne lette administrationen på råstofområdet, hvorved der også foreligger en mulig økonomisk besparelse. Størrelsen af en eventuel besparelse kan ikke vurderes nærmere på nuværende tidspunkt, da dette vil afhænge af, hvordan man vælger at organisere administrationen fremadrettet. Da en stor del af administrationen vedrørende de enkelte tilladelser finansieres via myndighedsrefusion, vil besparelsen dog være af begrænset omfang.

4. Økonomiske og administrative konsekvenser for erhvervslivet

Forslaget vil ikke at have økonomiske og administrative konsekvenser for erhvervslivet.

5. Konsekvenser for miljø, natur og folkesundhed

Forslaget vil ikke have konsekvenser for miljø, natur eller folkesundhed.

6. Konsekvenser for borgerne

Forslaget vil ikke at have økonomiske konsekvenser for borgerne.

7. Andre væsentlige konsekvenser

Forslaget vil ikke at have andre væsentlige konsekvenser.

8. Høring af myndigheder og organisationer med videre

Forslaget har været i offentlig høring i perioden 2. juli 2025 til 30. juli 2025 på høringsportalen på Naalakkersuisut.gl.

Forslaget har i samme periode været i høring hos følgende myndigheder, organisationer med videre:

Asiaq, Avannaata Kommunia, DCE, GEUS, Grønlands Landsret, Grønlands Erhverv, Grønlands Naturinstitut, Grønlands Politi, ICC, Kommune Kujalleq, Kommune Qeqertalik, Kommuneqarfik Sermersooq, Landslægeembedet, Grønlands Nationalmuseum og Arkiv, Nuna Advokater, Qeqqata Kommunia, SIK, Tusass, Transparency International Greenland, WWF, Urani naamik og samtlige rettighedshavere efter Inatsisartutlov om mineralaktiviteter og Inatsisartutlov om lokale mineralaktiviteter.

Departementet for Erhverv, Råstoffer, Energi, Justitsområdet og Ligestilling modtog høringssvar fra de følgende myndigheder, organisationer med videre:

GreenRoc Strategic Materials Plc, Grønlands Erhverv, Grønlands Politi, Kommuneqarfik Sermersooq, Landslægeembedet, Qeqqata Kommunia, Resource 500, SIK og Transparency International Greenland.

Der henvises i øvrigt til bilag 2.

Bemærkninger til forslagets enkelte bestemmelser

Til § 1

Til nr. 1.

Ændringen vedrører Inatsisartutlov om mineralaktiviteter § 23.

Det fastslås, at Naalakkersuisut er den administrative myndighed på råstofområdet. Dette skal præcisere, at der ikke længere er en nærmere defineret råstofmyndighed fastlagt ved lov. Det vil således være op til Formanden for Naalakkersuisut at træffe afgørelse om, hvilke enheder i Naalakkersuisut der varetager administrationen af råstofområdet, jf. Inatsisartutlov om Inatsisartut og Naalakkersuisut § 23, stk. 1.

Til nr. 2.

Ændringen vedrører Inatsisartutlov om mineralaktiviteter § 24.

Til stk. 1 og 2.

Det understreges, at armslængdeprincippet, forstået på den måde at myndighedsbehandlingen vedrørende sagsområdet foretages uafhængigt af den øvrige sagsbehandling, fastholdes i forhold til behandlingen af natur- og miljøforhold.

Dels således, at den daglige sagsbehandling vedrørende natur- og miljøforhold, foretages uafhængigt af den øvrige sagsbehandling efter forslaget. Det vil sige, at sagsbehandlingen vedrørende natur- og miljøforhold ikke foretages i samme enhed eller enheder, som sagsbehandler øvrige forhold vedrørende administrationen af mineralområdet.

Og dels således, at vurderinger og afgørelser vedrørende natur- og miljøforhold fortsat baseres på vurderinger og udkast til afgørelser fra 1 eller flere videnskabelige og uafhængige institutioner.

Dette skal sikre miljømyndighedens faglige uafhængighed, som er afgørende for at opretholde retssikkerhed, gennemsigtighed og offentlighedens tillid til forvaltningen.

Til stk. 3.

Bestemmelsen vedrørende klageadgang:

I det omfang styrelserne nedlægges, og afgørelseskompetencen overføres til et departement, mistes den administrative klageadgang til Naalakkersuisut. Dette vil kræve, at Naalakkersuisut, ved bekendtgørelse, tillægger en uafhængig enhed afgørelseskompetence i

disse sager. Dette kan enten ske ved, at en eksisterende enhed tillægges kompetence, eller at der oprettes en ny enhed.

Klageadgangen skal sikre, at offentligheden har mulighed for at påklage afgørelser vedrørende natur- og miljøforhold, på samme måde som det er tilfældet før ikrafttrædelsen af dette forslag.

Til nr. 3.

Ændringen vedrører Inatsisartutlov om mineralaktiviteter § 53.

Der foretages en rettelse af en fejlhenvisning, således at der henvises korrekt til den tilladelse der udstedes i henhold til § 43.

Til § 2

Bestemmelsen vedrører ikrafttrædelsestidspunktet for forslaget.

Det foreslås, at forslaget træder i kraft 1. januar 2026.

Forslaget sammenholdt med gældende lov	
<i>Gældende formulering</i>	<i>Forslaget</i>
	§ 1 I Inatsisartutlov nr. 26 af 13. juni 2023 om mineralaktiviteter, foretages følgende ændringer:
§ 23. Naalakkersuisut er sammen med Råstofstyrelsen og Miljøstyrelsen for Råstofområdet den administrative myndighed for mineralområdet omfattet af Inatsisartutloven. <i>Stk. 2.</i> Råstofstyrelsen er den administrative myndighed, bortset fra forhold vedrørende miljø jf. stk. 3. <i>Stk. 3.</i> Miljøstyrelsen for Råstofområdet (Miljøstyrelsen) er den administrative myndighed for miljøforhold vedrørende mineralområdet, herunder miljøbeskyttelse, klimabeskyttelse, naturbeskyttelse, miljøansvar og miljøvurdering. Miljøstyrelsens vurderinger og afgørelser baseres på vurderinger og udkast til afgørelser fra en eller flere videnskabelige og uafhængige miljøinstitutioner. <i>Stk. 4.</i> Alle forhold vedrørende mineraler, mineralaktiviteter, anvendelse af undergrunden til lagring eller andre formål vedrørende mineralaktiviteter, tilknyttede energiaktiviteter og andre tilknyttede aktiviteter omfattet af Inatsisartutloven varetages som en samlet og integreret myndighedsbehandling. <i>Stk. 5.</i> Myndighedsbehandling vedrørende mineralområdet omfattet af Inatsisartutloven er organiseret efter et princip om, at	1. § 23 affattes således: ” § 23. Naalakkersuisut er den administrative myndighed for mineralområdet omfattet af Inatsisartutloven. <i>Stk. 2.</i> Alle forhold vedrørende mineraler, mineralaktiviteter, anvendelse af undergrunden til lagring eller andre formål vedrørende mineralaktiviteter, tilknyttede energiaktiviteter og andre tilknyttede aktiviteter omfattet af Inatsisartutloven varetages som en samlet og integreret myndighedsbehandling. <i>Stk. 3.</i> Myndighedsbehandling vedrørende mineralområdet omfattet af Inatsisartutloven er organiseret efter et princip om, at rettighedshavere og andre, der er omfattet af Inatsisartutloven, kommunikerer med en enkelt myndighed og modtager alle meddelelser, dokumenter og afgørelser med videre fra denne myndighed. <i>Stk. 4.</i> Naalakkersuisut udpeger en myndighed, der varetager den administrative kommunikation vedrørende råstofområdet i forhold til rettighedshavere og andre parter omfattet af denne Inatsisartutlov. <i>Stk. 5.</i> Myndighedsbehandlingen efter stk. 2 omfatter andre love og regler med hensyn til aktiviteter og forhold omfattet af

rettighedshavere og andre, der er omfattet af Inatsisartutloven, kommunikerer med en enkelt myndighed og modtager alle meddelelser, dokumenter og afgørelser med videre fra denne myndighed. <i>Stk. 6.</i> Råstofstyrelsen er den koordinerende forvaltningsmyndighed og indhenter nødvendige udtalelser og afgørelser fra Miljøstyrelsen. Miljøstyrelsen og Råstofstyrelsen orienterer hinanden løbende om sagsbehandling og afgørelser. <i>Stk. 7.</i> De i stk. 1 nævnte myndigheder er de kompetente myndigheder efter andre love og regler med hensyn til aktiviteter og forhold omfattet af Inatsisartutloven. Dette gælder dog ikke, i det omfang det følger af andre love eller regler, at andre myndigheder skal foretage myndighedsbehandlingen.	Inatsisartutloven. Dette gælder dog ikke, i det omfang det følger af andre love eller regler, at andre myndigheder skal foretage myndighedsbehandlingen. ”
§ 24. Klage over en afgørelse truffet af Råstofstyrelsen eller Miljøstyrelsen kan indbringes for Naalakkersuisut. Klageberettigede er: 1) Den, der er part i sagen. 2) Foreninger og organisationer, der efter deres vedtægter har til formål at varetage væsentlige interesser vedrørende rekreative, miljø- og naturmæssige interesser eller samfundsmæssige forhold. <i>Stk. 2.</i> Klagefristen er 6 uger. Klagefristen regnes fra dagen for meddelelsen, hvis afgørelsen er meddelt til en part, og fra dagen for offentliggørelse, hvis afgørelsen er offentligt bekendtgjort. Hvis klagefristen udløber på en lørdag eller en helligdag, forlænges klagefristen til den første følgende hverdag. <i>Stk. 3.</i> En klage skal indgives skriftligt til den myndighed, der har truffet afgørelsen. Snarest muligt efter klagefristens udløb sender myndigheden klagen og	2. § 24 affattes således: ” § 24. Naalakkersuisut skal drage omsorg for, at sagsbehandlingen vedrørende natur- og miljøforhold foretages uafhængigt af den øvrige sagsbehandling vedrørende tilladelser og godkendelser efter Inatsisartutloven. <i>Stk. 2.</i> Vurderinger og afgørelser vedrørende natur- og miljøforhold skal baseres på vurderinger og udkast til afgørelser fra 1 eller flere videnskabelige og uafhængige institutioner. <i>Stk. 3.</i> Naalakkersuisut fastsætter bestemmelser om adgang til at påklage afgørelser om natur-og miljøforhold. ”

myndighedens afgørelse og bemærkninger til klagen til Naalakkersuisut. <i>Stk. 4.</i> En klage over en tilladelse, en godkendelse eller en dispensation har ikke opsættende virkning, medmindre Naalakkersuisut bestemmer andet. <i>Stk. 5.</i> Naalakkersuisut kan fastsætte bestemmelser om, at bestemte tilladelser, godkendelser og dispensationer ikke må udnyttes inden for klagefristen. <i>Stk. 6.</i> En klage over et påbud eller et forbud har ikke opsættende virkning, medmindre Naalakkersuisut bestemmer andet.	
§ 53. I en tilladelse efter § 16 kan det fastsættes, i hvilket omfang rettighedshaveren skal forarbejde udnyttede mineralske råstoffer i Grønland. Forarbejdning kan dog ske uden for Grønland, hvis forarbejdning i Grønland vil medføre væsentligt større omkostninger eller ulemper.	3. § 53 affattes således: ” § 53. I en tilladelse efter § 43 kan det fastsættes, i hvilket omfang rettighedshaveren skal forarbejde udnyttede mineralske råstoffer i Grønland. Forarbejdning kan dog ske uden for Grønland, hvis forarbejdning i Grønland vil medføre væsentligt større omkostninger eller ulemper. ”
	§ 2 Denne Inatsisartutlov træder i kraft den 1. januar 2026.

Høringsnotat

Forslaget har været i offentlig høring i perioden 2. juli 2025 til 30. juli 2025 på høringsportalen på Naalakkersuisut.gl.

Forslaget har i samme periode været i høring hos følgende myndigheder, organisationer med videre:

Asiaq, Avannaata Kommunia, DCE, GEUS, Grønlands Landsret, Grønlands Erhverv, Grønlands Naturinstitut, Grønlands Politi, ICC, Kommune Kujalleq, Kommune Qeqertalik, Kommuneqarfik Sermersooq, Landslægeembedet, Grønlands Nationalmuseum og Arkiv, Nuna Advokater, Qeqqata Kommunia, SIK, Tusass, Transparency International Greenland, WWF, Urani naamik og samtlige rettighedshavere med udnyttelsestilladelse efter Inatsisartutlov om mineralske råstoffer og Inatsisartutlov om lokale mineralaktiviteter.

Departementet for Erhverv, Råstoffer, Energi, Justitsområdet og Ligestilling modtog høringssvar fra de følgende myndigheder, organisationer med videre:

GreenRoc Strategic Materials Plc, Grønlands Erhverv, Grønlands Politi, Kommuneqarfik Sermersooq, Landslægeembedet, Qeqqata Kommunia, Resource 500, SIK og Transparency International Greenland.

Modtagne bemærkninger er gengivet nedenfor i forkortet udgave med almindelig skrift, mens Naalakkersuisuts kommentarer er anført med kursiv.

Følgende havde ingen bemærkninger: GreenRoc Strategic Materials Plc, Grønlands Politi, Kommuneqarfik Sermersooq, Landslægeembedet, Qeqqata Kommunia, Resource 500 og SIK.

Grønlands Erhverv

Grønlands Erhverv er generelt positive overfor forslagens tiltag.

Der efterlyses dog mere klarhed om den fremtidige administration på råstofområdet.

Det er ikke forslagens formål at fastlægge den fremtidige administration på råstofområdet. Der gives alene mulighed for at foretage ændringer.

Endvidere udtrykker Grønlands Erhverv bekymring for fjernelse af klageadgang for afgørelser vedrørende tilladelser og godkendelser, idet dette ses som en forringelse af industriens retssikkerhed. Der foreslås en adgang til administrativ prøvelse af disse afgørelser.

Det vil, som nævnt i de almindelige bemærkninger, være muligt at bede Naalakkersuisut om at genoptage behandlingen af en afgørelse. Lovbestemt remonstration benyttes ikke i grønlandsk ret, og der er derfor ikke foretaget ændringer i forslaget.

Derudover foreslår Grønlands Erhverv en række tiltag af mere generel karakter.

Naalakkersuisut tager naturligvis forslagene til efterretning, men finder ikke at generelle emner bør diskuteres i bemærkningerne til nærværende forslag.

Transparency International Greenland

Transparency International Greenland anerkender, at det kan være nødvendigt at effektivisere sagsgange mv. Men mener dog, det bør dog genovervejes, om deregulering af miljøstyrelsens virke er der, hvor der bør effektiviseres først.

Det bemærkes hertil, at der ikke umiddelbart er planer om at nedlægge Miljøstyrelsen for Råstofområdet.

Transparency International Greenland anfører videre, at udkastet reelt ikke tager stilling til konsekvensen af, hvis den nuværende eller fremtidige formand for Naalakkersuisut vælger at nedlægge miljøstyrelsen, herunder miljøstyrelsens afhængighed derefter, og anbefaler derfor, at hvis der ønskes en mulighed for nedlæggelse af miljøstyrelsen, skal dette mindst skulle gøres ved bekendtgørelse. Og at det gøres klart for Inatsisartut, at lovforslaget reelt muliggør en nedlukning af miljøstyrelsen ved cirkulære.

Bekymringen for en evt. nedlukning af Miljøstyrelsen for Råstofområdet ses først og fremmest at vedrøre det armslængdeprincip, som bestemmer at myndighedsbehandlingen vedrørende sagsområdet foretages uafhængigt af den øvrige sagsbehandling, der er gældende efter de eksisterende regler. Bekymringen findes reel, og der er derfor foretaget en ændring i forslagets punkt 2, hvorefter der indsættes bestemmelser i Inatsisartutlov om mineralaktiviteter § 24, om uafhængig behandling af spørgsmål vedrørende natur og miljø.

Transparency International Greenland skriver, at der i henhold til en ombudsmandsudtalelse er ret til aktindsigt i korrespondance mellem Miljøstyrelsen for Råstofområdet og Råstofstyrelsen, og at denne ret muligvis kan fortabes ved en omorganisering af sagsbehandlingen. Og anbefaler, at udkastet indeholder klare regler for aktindsigt.

Det bemærkes, at den ombudsmandsudtalelse, der henvises til, formodentlig ikke er udtryk for gældende ret, idet Retten i Grønland, i forbindelse med en verserende retssag, har anlagt en anden fortolkning. Spørgsmålet er dog p.t. genstand for et kæremål. Hvad angår spørgsmålet om regulering af retten til aktindsigt, bør dette spørgsmål reguleres i offentlighedsloven.

Transparency International Greenland anfører endvidere, at der bør fastsættes klare regler for, hvordan klager håndteres, når Miljøstyrelsen for Råstofområdet nedlægges.

Som bemærket ovenfor, er der ikke umiddelbart planer om at nedlægge Miljøstyrelsen for Råstofområdet. Så længe Miljøstyrelsen for Råstofområdet eksisterer, vil der være almindelig rekursadgang vedrørende afgørelser truffet af denne.

Hvilke regler der skal gælde efter en evt. omorganisering, vil afhænge af, hvilken model man vælger. Der kan således ikke fastsættes nærmere regler på nuværende tidspunkt.